

Csaknem nyolcezer elsőéves egyetemi hallgatót vettek fel az idén

Az 1960—61-es tanév befejezése után sok ezer fiatal jelentkezett egyetemre. Az ország különböző részeiből 21 106 fiatal kérte a felvételt. A munkás- és parasztfiatalok nagyobb százalékban jelentkeztek az egyes egyetemi karokra, mint az elmúlt évben; a felvett köztül 37 százalék munkás, 15,5 százalék paraszt, 23,1 százalék értelmiségi, s a többiek alkalmazott és egyéb származásúak.

A felvételi bizottságok a napokban befejezték munkájukat és sok ezer hallgatót közül 7815-öt vettek fel. Közülük 7408-an ebben az évben felvételiztek, 407 fiatal pedig a múlt év nyarán vizsgázott sikeresen, s így feltételes felvétellel most jutott be az egyetemre. A már felvett hallgatók közül 2462-en, egy vagy több

évig termelőmunkában vettek részt. Számszerint a legtöbb fiatal, összesen 1942-t a tudományegyetemre vettek fel. A műszaki egyetemekre 1919-en jutottak be. A pedagógiai főiskolákra 644-en, a tanító- és óvónőképző főiskolákra 974-en járhatnak. A művészeti főiskolákba 189 jelentkezőt vettek fel. Az agrártudományi egyetemeken 942-en lesznek elsőévesek, a Testnevelési Főiskolára 74 sportoló fiatalot vettek fel. Ebben az évben az orvostudományi egyetemekre egyenlő arányban jelentkeztek és vettek fel fiú- és leánypályázókat. Az új tanévet szeptemberben 1131 »golya« kezd meg.

Az elmúlt évben hasonlóan 618 fiatalnak »feltételes felvétellel« biztosították jövőre a továbbtanulást, (MTI)

Kállai Gyula fogadta az új bolgár nagykövetet

Kállai Gyula, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány első elnökhelyettese szerdán bemutatkozó látogatáson fogadta Jancso Georgiev, a Bolgár Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. (MTI)

Épül az első szovjet árapály-erőmű

A Kola-félszigeten épül a Szovjetunió első olyan erőműve, amely az apály és a dagály jelenségét, a Hold vonzása következtében megmozduló víztömeg roppant erejét használja fel olcsó áram előállítására.

Szabályozzuk az üzemekben a szellemi klímát is

Nemrég volt a gőzfűrészüzem 1936-os sztrájkjának évfordulója, mely ismét alkalmat adott arra, hogy felelevenedjenek a múlt emlékei; hogy a feledékenységre hajlamos embereknek eszébe juttassa a Lippai-féle tőkések, akik még testi fenyegetéssel, pofokodással is fűszerezték a mérhetetlen kihasználást amúgy is nehezen elviselhető nyűgét. Rossz álomnak tűnik ez a múlt, pedig akkor keserű valóság volt.

Azok a munkások, akik 25 évvel ezelőtt vezetőszeretp vállaltak a sztrájk megszerzésében, ma jobbára közüszteletben álló mesterek, üzemvezetők. Ha csak ezt az egyetlen különbséget vesszük alapul, akkor is természetes dolog, hogy most

más a légkör, mások a munkakörülmények a felsőtiszparti üzemben. De a gőzfűrésztelep esete csak példa, egy az ezer közül, hiszen gyárainkban, üzeminkben ma mindenütt szabad a légkör, mindenütt korunkhoz idomulnak a munka körülményei.

A Szegedi Kenderfonógyár »vezérkarának« egyik értékesítőjén több műszaki beosztású dolgozó is szóvá tette, hogy nem működik tökéletesen a műhelyek klimatizáló berendezése, pedig ez két okból is hiba: rontja a termelés minőségét, és a dolgozók közérzetére is kihat. A vállalat igazgatója helyeselte az észrevételt és egyetértett azzal, hogy minél hamarabb megjavítsák a klímagép működését. De még valamit hozzátett az addig elmondottakhoz. Azt fejtette, hogy nem elég a termelt áruk minőségére, és a dolgozók fizikai közérzetére ügyelni: szabályozni kell a szellemi klímát is.

Mi a szellemi klíma? Az a gyárigazgató — szerencsére nem szegedi — aki rávált beosztottjára, mondván: hogyha a tőkes igazgató előtt »vigyázzba« tudott állni, akkor neki is adja meg legalább ezt a »tisztelét« — minden bizonnyal csak rontotta üzemének szellemi légkört. Nincs annál fontosabb — sem az egyén, sem a társadalom szempontjából —, hogy a dolgozók jól érezzék magukat munkahelyükön, jól érezzék magukat az életben. A párt politikájának ez az egyik legfontosabb és állandó célkitűzése.

Nem lehetünk tehát elégedettek azzal ami van? Nem elég nyugodtak, biztosak az emberek munka- és életkörülményei? A mult-hoz viszonyítva — akarki beláthatja — csak egy lehet a válasz: dehogynem! A lehetőségek, ha következetesen kihasználják azokat, minden dolgozó ember számára biztosítják a zavartalan, testi és szellemi értelemben egyaránt gazdag munkát és életet. Ellenben: nem lehetünk még elégedettek a lehetőségek kihasználásával!

Egy-egy gyár, üzem rész, műhely közösségi életét sok minden befolyásolhatja, és elvezetheti káros irányba is. Előfordulhat, hogy a vezetők valamelyikének személyes rossz tulajdonságai, gorbomodora, összeférhetetlensége, önteltsége, szakképzettségének hiánya idegességet szül környezetében, és nem is ok nélkül tartanak tőle beosztottjai. Nem olyan régen derült ilyesmire fény a cipész szövetkezet esetében. A félelemnek, idegességnek egyenes következménye lehet a pozícióföltés, a »fúrkálások« elharapózása, a pletykák terjedése. Zúgó méhkassá válik a műhely, melyben senki sem érzi jól magát, ahol nem megy a munka, ahonnan legszívesebben elmenekülnének az emberek.

»Eredményét« tekintve semmivel sem jobb ennél, amikor a vállalat gazdasági, vagy műszaki vezetésének bizonytalankodása borítja fel az egyensúlyt. Munkaszervezés, kellő körültekintés nélkül; normafelülvizsgálat, a reális körülmények figyelmen kívül hagyásával (példa volt rá a Szegedi Kendergyárban és az Újszegedi Szövőgyárban is); a hó- és negyedév végi hajrá; felesleges túlóráztatás, stb. Egy-egy elhamarkodott, nem eléggé megalapozott intézkedéssel kapcsolatban a dolgozók reagálása gyorsabb és pontosabb, mintsem bármely tökéletesen megszerkesztett mérőműszer lehetne. S ez a reakció nemcsak abban nyilvánul meg, hogy egy-

más között szidják, ami szerintük helytelen, hanem jelzéseiket, leveleiket eljutatják az illetékes szervekhez, a pártbizottságra, a párt lapjához is.

Az őszinte, nyílt légkör megteremtésének széles lehetőségét éppen az bizonyítja a legrangosabban, hogy nincs olyan túlkapás, visszaélés, tévedés, mely ne kerülne rövidesen napvilágra. A dolgozók nem sokáig tűrik szótlansul a bajokat, nem sokáig tartja vissza őket az esetleg mesterségesen felkeltett félsz, mert szívük mélyén érzik igazukat, s tudják, hogy az igazság a mi társadalmunkban mindig diadalmaskodik.

Ha tehát nincs tere a személyi rossz tulajdonságok érvényesülésének, ha az üzem műszaki és gazdasági vezetése hivatásának magaslatán áll, akkor azt hihetnénk, hogy már minden tekintetben megfelelő a szellemi klíma, s mindenki jól érzi magát. Csakhogy ez nem egészen így van. Az emberek nemcsak a gyárban élnek, hiszen a napi nyolcórás munkaidőn kívül elsősorban nem munkahelyük, hanem otthonuk, családjuk gyakorlat rájuk hatást. Nem lenne emberi tulajdonság, ha valaki utcai ruhájával együtt le tudná vetkőzni otthoni gondjait, problémáit is, ha a munkaköpeny eleve biztosítaná, hogy másra már nem is gondol, csak munkájára.

Sok ember dolgozik együtt a gyárakban, ugyan ki bírná számon tartani mindenkinek az egyéni ügyét-báját? Valóban, a kapitalista társadalomban meg sem próbálják megtudni, hogy ki mit hoz magával otthonról, de nekünk ez is kötelességünk. Dicsérendő kezdeményezés, hogy mind több helyen kísérlék meg a gyakorlatban is alkalmazni egy korszerű, új tudományág, a munkalelektan elméleti megállapításait. Az Újszegedi Szövőgyárban a munkaközi szünetek szükségességét s megtartásának időpontját határozták meg ennek segítségével hosszú hónapokat igénybebevonó kísérletek alapján. A Szegedi Kenderfonógyár — talán Szegeden elsőként — arra is törekszenek már, hogy figyelembe vegyék a dolgozók otthoni körülményeinek kihatását az üzemi kollektíva életére, a termelés alakulására. Ezek a célok méltók szocializmust építő társadalmunkhoz, és gyakorlati megvalósításukban nagy és igen hálás szerep hárul a pártszervezetekre, az üzemi bizottságokra, a KISZ-re, valamint a nőtanácsokra.

Ugyan gondolhattak-e a gőzfűrészüzem egykori sztrájkolói arra, hogy elérkezik egyszer az az idő, amikor még az is fontos lesz, hogy egy munkásembernek miért van rossz kedve? És mi ezt is tudni akarjuk! Hogy segíteni lehessen az édesanyának ha beteg gyermekek miatt aggódó arccal hajlik reggel a gépe fölé. Húsz-harminc évvel ezelőtt, a tőkések gyáraiban ilyesmire sem lehetett szó.

Az üzemi klímáról esett néhány szó, olyan klímáról, melyhez nemcsak az tartozik, hogy kellő hőmérsékletű és páratartalmú legyen a levegő, és ne szennyezze por. Hanem az is, hogy őszinte, egyenes tettek, megfontolt gondoskodás szabályozzák a munka szellemi légkört. Amíg ez nincs így kétféres létszámú nagyüzemben és néhány száz dolgozót foglalkoztató szövetkezetben egyaránt, addig nem leszünk és nem is lehetünk elégedettek, addig küzdeni kell minden olyan jelenség ellen, ami megzavarja, beszennyezi életünk tisztá levegőjét.

E. K.

Megkezdődött a cukorrépa átvétele

Az Élelmezésügyi Minisztérium cukoripari igazgatóságán szerdán tájékoztatták a lapok munkatársait a szeptember első napjaiban kezdődő cukorgyártási időnyről.

Az ország néhány megyéjében már megkezdődött a szedés, s a sarkadi, a mezőhegyesi és a szolnoki cukorgyárban szerdán már át is vették az első répaszállítmányokat. Ezekben a gyárakban szeptember első napjaiban megkezdődhet a felolgozás, néhány napos eltereléssel a többiben is megindulnak a gépek.

A fasizmust vádolják a Lengyelországban most feltárt tömegsírok

Lengyelországban megdöbbentő részletek kerültek napvilágra a második világháború alatt Zsagany város közelében létesített hadifogolytáborban elküvetett fasizista bűncselekményekről.

Az egykori náci bűncselekményeket kutató bizottság most befejezte a nyomozást ebben az ügyben és megállapította: a Wehrmacht a nemzetközi jogszabályokat példáulan durván megsértve embertelen körülmények között tartott, majd lemészárolt szovjet, angol, belga,

francia, jugoszláv, olasz és lengyel hadifoglyokat. A tömegsírok feltárása során kiderült, hogy a náciok több százezer hadifoglyot öltek meg. A holttesteken az embertelen kínzások nyomai láthatók. Legrosszabb soruk a szovjet katonáknak volt, akikkel szemben a fasizisták már a népiirtás kategóriájába tartozó bűncselekményeket követtek el.

Az egykori hadifogolytáborban felállították a vértanúság emlékművét.

számára szinte lehetetlen volt — folytatta Benkő Sándor docens —, hiszen már csak óriási méretei miatt is egy ember képtelen volt áttekinteni az egész kongresszust. A kongresszus elnöksége, illetve rendező bizottsága hivatott a rendkívül sok előadás anyagát összegezni és a tudományos eredményeket a biokémiában dolgozó tudósok és kutatók rendelkezésére bocsátani.

A rendezők figyelmessége

A magyar és ezen belül a szegedi kutatók elismerését illusztrálja a kongresszus rendezőségének részéről a kongresszus azon gesztus, hogy amikor a zsűfolt program miatt a magyar delegáció több előadást önként törölnetni akart, a szovjet tudósok ragaszkodtak azok megtartásához.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem kutatói részéről az alább felsorolt előadások szerepeltek a programban:

Huszák István egyetemi tanár és Széchenyi Mária tanársegéd: »A hexosamint tartalmazó vegyületek eloszlása az idegrendszerben«;

Krámló András egyetemi tanár: »Adatok a folyamatos fermentáció elméleti kérdéseiről és azok gyakorlati alkalmazásáról«;

Benkő Sándor docens, Szarvas Ferenc tanársegéd, Macher Anna klinikai orvos és Tiboldi Tibor tanársegéd: »Illó olajok hatása a cholesterinnal előidézett atherosclerosisra nyulakon«;

Faredin Imre tudományos munkatárs, Benkő Sándor docens, Winter Miklós tanársegéd és Botos Árpád adjunktus: »Az erek adrenalin és noradrenalin tartalmának viselkedése kóros viszonyok között«.

Benkő Sándor és munkacsoportja az általukon előidézett kísérletes atherosclerosis kivédését kísérlete meg illó olajokkal. Faredin Imre és munkatársainak kísérletei magas vérnyomásban és diabetesben keletkező érelváltozások létrejöttéhez nyújtottak újabb adatokat. Az elhangzott

előadások módját nyújtottak a szovjet kutatókkal való tudományos kapcsolatok felvételére.

Lenyűgöző nyugalom és magabiztosság

— A tudományos kongresszuson való részvételen felül — folytatta dr. Benkő Sándor — olyan élményekben volt részünk Moszkvában, amiért sokan irigyelhetnek bennünket a világon. A szovjet főváros ekkor várta German Tyitovot. Ott voltunk a felvonuláson és a Vörös téren tartott nagygyűlésen. Közélről láthattuk Hruscsov elvtársat a két hős úrpilótával. Meghívtak bennünket Tyitov elvtárs sajtófogadására is. Ez különösen érdekes volt számunkra, így az én számomra, mint orvos számára is. Hiszen a hős szovjet űrhajós gyors, tökéletes és frappáns válaszaiból már meg tudtuk állapítani, hogy Tyitov szervezetre a hosszú földközi utazás semmiféle káros hatással nem volt.

— Oráki lehetne mesélni az élményekről. A szovjet társadalomról szerzett közvetlen ismeretekről. Befejezésül még csak egy élményt szeretnék elmondani. Engem elsősorban a szovjet nép fenséges nyugalma, magabiztossága, határtalan optimizmusa ragadott meg. Lenyűgöző a nyílt magatartása. Emlékszem Berlinben éppen akkor léptette életbe határozatát az NDK Minisztertanácsa a kelet-berlini határ lezárásáról. Nos, ezt az időszerű lépést akkor jó néhány ember nem tudta kellőképpen mérlegelni a világon, sokan megjedtek, azt gondolták, hogy ebből súlyos konfliktus eredhet. A szovjet nép a legnagyobb nyugalommal és természetességgel fogadta a hírt, éppúgy végezte dolgát, éppúgy adta át magát a pihenésnek vagy a szórakozásnak, mint az esztendő bármely más közönséges napján — fejezte be tájékoztatóját dr. Benkő Sándor.

Az iskolák készülnek az új tanévre

Szeged általános és középiskoláiban tegnap megkezdődött az új tanévet előkészítő

munka. Ennek bevezetőjeként az iskolák és egyéb oktatási és művelődési intézmények vezetői délelőtti tanácskozást tartottak a városi tanács háza nagytermében az elmúlt év munkájának tapasztalatairól és az új oktatási év legfontosabb feladatairól. Turi Géza, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője tartott részletes beszámolót, majd az igazgatók közös megbeszélésével folytatódott a tanácskozás. A megbeszélésen részt vett és felszólalt Biczó György elvtárs, a városi tanács v. b. elnöke is. A tanácsütések a nyári szünet után ma délelőtti tartanak megbeszéléseket és a nevelők a következő hetet az iskolaév zavartalan előkészítésére használják fel.

Tyitov őrnagy nagyyszerűen érzi magát

German Tyitov látogatást tett abban a tudományos kutatóintézetben, ahol kiszámították a Vosztko-2 űrhajó röp pályáját.

A találkozó az egyik szovjet tudós rámutatott: Gagarin és Tyitov útutazása újabb bizonyítéka annak, hogy a szovjet tudósok világviszonylatban vezető szerepet játszanak több tudományágban.

German Tyitov kijelentette: nem tartja magát valamiféle különleges hősnak. Beszél arról, amit az űrhajó kis ablakán keresztül látott. Tyitov egyébként közölte, hogy nagyyszerűen érzi magát és sikeresen kívánt a jelenlevőknek tudományos munkájukhoz.